

Việc xây dựng và công bố TCVN trong những năm qua đã giúp cho hệ thống TCVN ngày càng được hoàn thiện mà cụ thể là tăng cả về số lượng, chất lượng và đảm bảo tính đồng bộ.

Đến nay, Bộ KH&CN đã công bố hơn 13.000 TCVN với tỷ lệ hài hòa với tiêu chuẩn quốc tế, khu vực là hơn 60%, đã bao trùm hầu hết các lĩnh vực của nền kinh tế, giúp các doanh nghiệp chủ động tăng cường năng lực và chuẩn bị các giải pháp, chiến lược tốt nhất trong việc tuân thủ các quy tắc và quy định đáp ứng các yêu cầu về phát triển kinh tế và hội nhập sâu rộng trong thương mại hóa toàn cầu.

Hệ thống TCVN cũng đã hỗ trợ trong công tác xây dựng quy chuẩn kỹ thuật quốc gia (QCVN). Đến nay, các Bộ quản lý ngành, lĩnh vực đã ban hành khoảng 800 QCVN. Các quy chuẩn kỹ thuật quốc gia này đã trở thành công cụ và phương tiện quan trọng để duy trì các chuẩn mực trong các quan hệ kinh tế, hỗ trợ quản lý nhà nước, đảm bảo an toàn, vệ sinh, sức khỏe cho con người; bảo vệ động vật, thực vật và môi trường, sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của người tiêu dùng và xã hội.

Định hướng xây dựng chiến lược tiêu chuẩn hóa quốc gia

Bên cạnh những thành tích đã đạt được, trong thời gian qua hoạt động tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật cũng đối mặt với những khó khăn, thách thức. Đặc biệt là trong giai đoạn dịch bệnh Covid 19 diễn biến phức tạp, kéo dài, ảnh hưởng sâu rộng đến mọi mặt đời sống kinh tế xã hội...

Mặt khác, tình hình thế giới diễn biến phức tạp, kinh tế thế giới suy giảm, nhiều nước tăng cường các biện pháp kỹ thuật bảo hộ thương mại trong nước thông qua xây dựng, áp dụng các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật thế hệ mới với nhiều yêu cầu kỹ thuật khắt khe hơn, gây khó khăn cho hàng hóa nhập khẩu.

Nhận thức được thách thức này, trong chiến lược phát triển kinh tế xã hội từ 2021 - 2030 của Chính phủ đã giao nhiệm vụ đối với ngành khoa học và công nghệ nói chung và tiêu chuẩn đo lường chất lượng nói riêng nhiệm vụ: "Phát triển nhanh và bền vững dựa chủ yếu vào khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Phải đổi mới tư duy và hành động, chủ động nắm bắt kịp thời, tận dụng hiệu quả các cơ hội của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư gắn với quá trình hội nhập quốc tế để cơ cấu lại nền kinh tế, phát triển kinh tế số, xã hội số, coi đây là nhân tố quyết định để nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh".

Theo ông Nguyễn Hoàng Linh – Phó Tổng cục trưởng Tổng cục TĐLCL định hướng hoạt động tiêu chuẩn hóa cấp quốc gia trong thời gian tới là rất cần thiết. Thứ nhất, xây dựng Chiến lược Tiêu chuẩn hóa quốc gia gắn chặt với kế hoạch phát triển kinh tế xã hội đến 2030. Trong đó, nghiên cứu hoàn thiện khung pháp lý về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật theo hướng tận dụng tối đa các thuận lợi của Việt Nam trong quá trình thực hiện các FTA thế hệ mới. Tạo lập hạ tầng tiêu chuẩn tiên tiến, tiếp cận các tiêu chuẩn quốc tế mới nhất phục vụ cộng đồng doanh nghiệp đi tắt đón đầu, nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh; thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo; thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững của Việt Nam và Liên hiệp quốc.

Thứ hai, thúc đẩy xã hội hóa hoạt động tiêu chuẩn, gắn chặt với Doanh nghiệp, lấy Doanh nghiệp làm trung tâm: Xây dựng các nhóm TCVN cốt lõi phục vụ trực tiếp cho hoạt động của doanh nghiệp. Xây dựng cơ chế hỗ trợ, thu hút, khuyến khích doanh nghiệp trực tiếp xây dựng TCVN nhằm hướng hệ thống TCVN gắn kết hữu cơ hơn với nền kinh tế thị trường, đáp ứng kịp thời những yêu cầu, đòi hỏi khách quan từ thực tiễn sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Thứ ba, tăng cường nguồn lực Tiêu chuẩn hóa quốc gia: Đổi mới tổ chức, hoạt động Ban kỹ thuật tiêu chuẩn quốc gia, cải tiến quy trình xây dựng, thẩm định, công bố TCVN. Tăng cường áp dụng các công cụ, giải pháp CNTT vào hoạt động ban kỹ thuật tiêu chuẩn quốc gia gắn kết với Ban kỹ thuật của các tổ chức tiêu chuẩn hóa quốc tế; đẩy mạnh biện pháp bảo vệ bản quyền tiêu chuẩn quốc tế, xuất bản phát hành TCVN; Tăng cường hợp tác đa phương, khu vực, song phương (ISO, IEC, ITU, Codex, APEC, ASEAN, PASC...) trong hoạt động xây dựng tiêu chuẩn;

Tăng cường đào tạo đội ngũ chuyên gia trẻ về tiêu chuẩn hóa để chuẩn bị lực lượng kế cận cho cơ quan tiêu chuẩn hóa quốc gia, các ban kỹ thuật, doanh nghiệp, đồng thời kết hợp kinh nghiệm của các chuyên gia đầu ngành trong các lĩnh vực tham gia đào tạo và xây dựng tiêu chuẩn.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).